

„Hogy kincset leljek benned én... ”

(460. dicséret, 4. vers)

Értékes élet címmel tartottuk meg idei gyülekezeti hétvégéket Schloss Beuggenben. Keresztyén értékeit hangoztató mai Európában igencsak megkérdőjeleződik számomra, hogy miről is beszél a média, mire hivatkoznak az egyre üresedő egyházak? Nem veszítettük-e el út közben A KINCSET?

Mint a mesebeli császár új ruhája: Büszkén, beképzeltlen lépked a császár alattvalói előtt abban a hitben, hogy a világ legértékesebb ruháját viseli, miközben anyaszült meztelen, nincsen rajta semmi.

Azoknak, akiknek elemi fontosságú még mindig a napi imádság, a tanítás, az „istentisztelet”, a család, az erkölcs, a hozott kultúrájuk, azok látják meg e felvilágosult, előrehaladott, toleráns kor „új ruháját”.

„Társadalmunk maradék keresztyén értékei inkább hasonlítanak a menekültek hazájában lebombázott városok romhalmazához. Létünk naponkénti tetszőlegessége életképtelenné nyomorított. Nincs olyan nap, hogy ne újabbnál újabb disznó váljon társadalmunk példaképévé. Szerencsétlenségünk csak a félelmet táplálja. Szükségünk van egy karóra, ami kiegyenesíti újra a hátunkat.” – írja Karl Stiefenhofer Multikulti című írásában.

A karó nem lehet más számunkra, mint a Szentírás, ha olvasnánk! A Kincs, az Érték pedig nem megsemmisíthető, mert tőlünk mégiscsak független! „Ő előbb volt mindennél, és minden öbenne áll fenn” (Kolossé 1, 17). Ugyanakkor mi lebombázhatjuk, leértékelhetjük, kiforgathatjuk, szájunk íze szerint módosíthatunk rajta, a mindenkori divathoz alakíthatjuk – ez legfeljebb a mi bajunk. Ezzel csak magunknak ártunk. Magunknak és egymásnak. A Kincs mégis kincs marad – tőlünk függetlenül. Nekünk szánt kincs. Megtalálható.

Gyermekeink Schloss Beuggenben kincskeresésre indultak. Felfedezték, hogy a Jó Pásztor a legnagyobb kincs. Hozzá tartozni, vele vándorolni, a közelében lenni, rá figyelni, Őt követni mennyire jó dolog! Ezt igazán az tudja, aki már rájött arra, hogy Nélküle igencsak elveszett az élete. Éppen úgy, mint az eltévedt bárány. Milyen érdekes! Éppen „elveszve” kezdődne a boldog élet? A Heidelbergi Káté 2. kérdés-feleletében olvashatjuk, hogy ahhoz, hogy boldogul élhessek és boldogul halhassak meg (!), tudnom kell először is azt, hogy mennyire bűnös vagyok, milyen nagy az én nyomorúságom. Ugyanis addig, amíg nem döbbenek rá Isten élő Igéjének a tükrében, hogy kicsoda is vagyok Nélküle: nem mindenható isteni magasság, akinek mindent szabad, függetlenül tetteinek következményétől, de nem is sorsára hagyott összeomlott élet, akivel mindenki azt tehet, amit akar, addig nincs helyén az életem!

A Jó Pásztor, Jézus Krisztus a legnagyobb kincs. Neki fontos a századik bárány is. Az eltévedt. Én. Értékes az életem, mert

Neki értékes vagyok! Bárcsak így tudnánk reggelente a tükörbe nézni, s bárcsak így tekinthetnénk egymásra. Az ellenségeinkre is. „Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lukács 19, 10)

Egy másik történetben azt fedezték fel a gyerekek, hogy tulajdonképpen Istennel mennyire gazdagok. A hit és az Isten szerint való élet gazdaggá tesz! Bárcsak lehetne hitünk ismét olyan erős „fizetőeszköz”, amit érdemes másoknak adni, mint Péter és János tettek azt a templomba menet: „Ezüstöm és aranyam nincsen nekem, de amim van, azt adom neked: a názáreti Jézus Krisztus nevében kelj fel és járj!” (ApCsel. 3,6) Ezüstünk és aranyunk talán van elég – de ez nem állít talpra és nem gyógyít meg igazán senkit!

Dr. Ferencz Árpád református lelkipásztor előadásában öszefoglalta, hogy a legújabbkori ateizmus mit gondol Istentől. Csoportos és személyes beszélgetéseinkben mi is megfogalmaztuk, hogy nekünk kicsoda Isten. Jó volt együtt megvallani: nekünk Rá van szükségünk, az Ő szavát szeretnénk az istentiszteleteken hallani, együtt imádkozni, az Ő értékrendje szerint élni. Még ha ez utóbbi nem is olyan egyszerű!

Vasárnap délelőtt a bibliodráma módszerével „állítottuk fel” Jézus példázatát Isten országáról. Isten országa olyan, mint a szántóföldbe rejtett kincs, amit valaki megtalált. Ismét elrejtette, majd hazament, eladta mindenét és abból megvette a szántóföldet, hogy övé lehessen a kincs. Mit is jelent az, hogy eladja mindenét? Talán azt, hogy Isten országa nem egy plusz összeg, amit hozzáadunk életünk többi fontos dolgához. Isten országa nem egy program a többi kínálat közül. Nem vehető ki Isten üzenetéből csak az, ami számomra kényelmes, ami nem konfrontál, ami beleillik az aktuális világnézetbe. Isten országa nem hígítható fel: nem lehet egy kicsit ez, egy kicsit az!

Jézus ma is kompromisszum nélkül kéri a szívünket! Alap is, forrás is, minden szeretne lenni.

Aki pedig nem tud mindent elengedni azért, hogy mindent megnyerjen, az hasonlít ahhoz, aki kezében szorongatja a nyertes lottószelvényt, de nem váltja be!

„Eladja mindenét” - azt jelenti: „Jövök semmit nem hozva, Keresztedbe fogózva, Meztelen, hogy felruházz, Árván, bízva, hogy megszánsz” (458. 3) A császár új ruhájának fordított valósága!

Meggazdagodva, boldogan térhettem haza: értékes emberekkel, értékes találkozásokkal, beszélgetésekkel, énekléssel és csendességgel a szívemben. Remélem, hogy mások is Kincset találva térhetnek haza. S remélem, hogy mindazok, akik a svájci magyar nyelvű gyülekezeteinkhez tartoznak, alkalmain részt vesznek, azok hasonló gazdagságban részesednek! Isten gazdag áldását kívánom mindannyiunk életére!

Hieble Erika

Új köntös megújult lapunk arculata

A Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetsége az idei év január 1-től hivatalosan is átvette gyülekezeteink képviselőjét. Bern és Zürich kivételével a gyülekezetek elnökségét is fiatal, a svájci magyar protestánsok ügyét előmozdítani akaró testvérünk vállalta el. Isten adjon erőt nekik e missziói munka végzéséhez.

A megújult szövetségünk kívánalma az volt, hogy az életünkben bekövetkezett változást a gyülekezeti lap arculata is tükrözze. Az óhaj természetes volt, a kivitelezés viszont annál nehezebb. Idősebb testvéreink megszokták már *Új levél*-t, hisz 60 évfolyamon keresztül így értesültek a gyülekezeteinkben történekről. *Lemesi József* lelkész, aki 1956-ban szervezte meg a protestáns lelkigondozást Svájcban, saját maga írta és sokszorosította „levelét” a gyülekezet tagjainak. Ehhez a munkához csatlakozott később az akkor Genfben élő *dr. Krüszely József* lelkész, akivel egy ideig közösen is szerkesztették a gyülekezeti értesítőt.

A gyülekezeteket gondozó későbbi lelkészek (*Bán József, Szathmáry László, Joób Olivér*) már hagyományként vették át az értesítő szerkesztését és postázását.

Legutóbbi számunkban írtam már, hogy a digitális szövegszerkesztésre való áttéréskor én végezhettem ezt a munkát. Emlékezetem szerint nem volt soha téma a lap címének megváltoztatása, pedig közben jó 35 éve megalakult a nemrég megszűnt svájci magyar protestáns gyülekezeti szövetség.

Az írott sajtó egyre inkább háttérbe szorul, helyét átveszik a honlapok, blogok, vagy különböző közösségi oldalak. A megalakult szövetség ezt felismerve a már meglévő www.protestans.ch honlapot felújította. *Bergsmann Attilának* külön köszönet jár az oldal tervezéséért és karbantartásáért, mely sokak tetszését megnyerte. Ezen az oldalon a gyülekezeti alkalmak mellett prédikációk, fényképek, vagy a levél digitális másolatai is megtalálhatóak. Fitalabb testvéreink természetesen leginkább tájékozódni, amikor a velünk való kapcsolatot keresik.

Visszatérve lapunk címére: melyik lenne az a cím, amit idősebb tagjaink is magukénak éreznek, aminek köze van a svájci magyar protestáns gyülekezetekhez is?

Sok fejtörés, vita és ötlet után végül abban egyeztünk meg, hogy legyen „*Új levél*” a cím. Az eddigi vastag keret (egyések szerint gyászkeret) helyett pedig legyen valami, ami svájci tevékenységünkre emlékeztet. Így került a háttérbe három svájci nagyváros (Bázel, Bern, Zürich, ahol magyar gyülekezet is működik) emblematisz templomainak körvonala. Elnézést kérünk kisebb gyülekezeteinktől, hogy Luzern, St. Gallen, vagy Baden templomai nem fértek el ebben a sorban.

A Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek értesítője
Mitteilungsblatt der Protestantischen Kirchengemeinden Ungarischer Sprache der Schweiz
Feuille des Communautés Protestantes Hongroises en Suisse

Az új fejléc tervezéséért köszönetet mondunk *Bálint György*nek, aki zürichi bibliaóráink rendszeres látogatója is.

Köszönet az eddigi szerkesztőbizottság munkájáért

Kókai Csabával hat éven keresztül ültünk rendszeresen össze minden szám befejezése előtt. Lelkészi feladatai mellett ő volt az a megbízható, mindig hadra fogható, jó tollú cikkíró, korrektor, az istentiszteleti rendet sokszor vejejtékkel összeállító munkatárs, akit helyettesíteni nagyon nehéz lesz. Sokszor láttam, hogy a többi munkája mellett már nehezebbé esett lapszerkesztéssel is foglalkozni, de ennek ellenére mindig szakított időt magának arra, hogy a nyomdába adás előtt együtt ellenőrizzük, javítgassuk a hibákat, csiszoljunk a stíluson.

Dr. Szabó Pál, luzerni gyülekezetünk tagja, 2012-ben közölt egy hosszú és értékes tanulmányt a svájci magyar protestáns gyülekezeti életről. Nagy elhivatottsággal vállalt előadást pünkösdi találkozónkon; Magyarországon evangelizációs körúton járta fáradhatatlanul az országot. A túlzott igénybevételtől látása erősen meggyengült, így az utóbbi időben már nem vállalhatott aktív munkát a szerkesztőségben.

Dr. Küng-Hefti Paula, bázeli gyülekezetünk tagja is többször küldött lapunk számára tanulmányt, gyülekezeti beszámolót. Ezúton mondunk köszönetet neki is a szerkesztőségben végzett munkájáért.

A szerkesztőbizottságban jelenleg

hármán vállaltak munkát: *Hieble Erika* (St.Gallen), *Deák Péter* (Zürich) és *Meszlényi Ria* (Bázel).

Deák Péter végzi a főszerkesztői munkát, *Hieble Erika* és *Meszlényi Ria* pedig cikkek, beszámolók írásával és a korrektori feladatok pontos végzésével segítik a munkát. Az együttműködés kitűnő. Hálás vagyok mindkettőjüknek a kritikus hozzáállásért, a vitákért, a kompromisszum kereséséért, minden egyes kijavított hibáért.

Amennyiben testvéreink közt akad valaki, aki kedvvel szállna be ebbe a munkába, azt tárt karokkal várjuk. A magyar nyelv tökéletes ismeretének hiánya ne legyen akadály. Természetes, hogy a Svájcban született és felnőtt fiataloknál nem pótolható a magyar nyelvű iskola hiánya. A szerkesztőség többi tagja szeretettel és megértéssel veszi szárnyai alá őket is. Várjuk a jelentkezést!

Deák Péter

A reformáció útján

A Budapest-Németajkú Református Egyházközség svájci kirándulása

Idén júliusban a Budapest - Németajkú Református Egyházközség „A reformáció útján” címmel kirándulást szervezett Svájc öt városába, amelyen 20 gyülekezeti tag vett részt.

Az első napunk utazással telt, majd *Hieble Erika* St. galleni református lelkipásztor vendégeiként töltöttük éjszakánkat Stiefenhofenben, Németországban. A hosszú út után Erika vendégszeretete egészen üdítő és a csapatot is összerázó volt, hisz külön autókban utazván ez volt csoportunk első közös estje.

A második napon a dr. Reisach Klinika meglátogatása mellett megismerkedtünk Erika klinikai lelkigondozói munkájával, majd a klinika kápolnájában közös áhítattal zártuk látogatásunkat. Erika előadásából és a klinika kapuja felett olvasható *Porta patet – magis Cor* (Augustinus) jelmondatból is érezhettük, hogy ezen a klinikán nem csak a magas szakértelem, de a dolgozók szeretetteljessége, Istenbe vetett hite is segíti a lelki gyógyulás útját keresőket.

A délutánt St. Gallenben töltöttük, ahol a város jellegzetességeinek megcsodálása közben *Missura Katalin* a város történelméről, a magyar kapcsolódási pontokról mesélt. Megtudtuk, hogy a híres St. Gallen-i könyvtárban található azok a dokumentumok, amelyek először tesznek említést a magyarokról. Mielőtt tovább indultunk volna Zürichbe, meglátogattuk Erika gyülekezetét is, ahol megismerhettünk néhány gyülekezeti tagot és közös vacsora közben beszélgettünk az ottani közösség életéről is.

Vacsora után továbbindultunk Zürichbe, ahol *Szántó Teca* és *András* vártak bennünket. A nappalijukat zsúfolásig megtöltötte a csapat, ahol a szeretet, az egymás megismerésének vágya, a közös gyökerek, közös barátok felderítése, pillanatok alatt testvéri közösséggé formált bennünket. A következő két éjszakát náluk és más kedves zürichi magyar testvéreknél töltöttük.

Kirándulásunk harmadik napján a zürichi városnézést hajókázással kezdtük, majd a város nevezetességei közül megtekintettük *Ulrich Zwingli* szobrát, amely előtt röviden felidéztek Zwingli életét és munkásságát. A térről átsétálva megcsodáltuk a Grossmünster tornyából elénekkelő panorámát, majd a magyar gályaboknak emléket állító tábla előtt tettük tiszteletünket. A Fraumünstert nem csak megcsodáltuk, hanem napi áhítatunkat is itt tartottuk a Chagall üvegablakok fényében. Délután szabad program keretében fedezhettük fel a várost, majd este a Zürichi Magyar Protestáns Gyülekezet vendégszeretetét élvezhettük. A hosszú és tartalmas nap után nemcsak az étel finomsága, hanem a számunkra a vacsorát elkészítő fiatalok elkötelezett hozzáállása is szívet-lelket melengető volt. A gyülekezeti tagokkal és dr. *Michna Krisztina* lelkipásztorral beszélgettünk a gyülekezeti életéről, a svájci magyar reformátusok kihívásairól, és megszületett az ötlete annak, hogy a Németajkú Gyülekezet gyerektáborába, vagy gyülekezeti táborába meghívjunk Svájcban élő magyar református családokat is. Az estet közös vacsorával és énekléssel zártuk.

A negyedik napon két gyülekezetet is meglátogattunk. A délelőtt folyamán Auensteinben *Domahidi Nellivel*, a badeni magyar gyülekezet lelkészével találkoztunk. Nelli és férje kávéval és péksüteménnyel vártak bennünket, majd beszéltek a magyar és a svájci reformátusok életéről. Ezek után utunk Therwilbe vezetett, ahol *Vályi-Nagy Ágnes* (gyülekezetünk meghatározó lelkészének, Vályi-Nagy Ervinnek Svájcban élő lelkész lánya) és *Nicole Häfeli* (gyülekezetünk volt beosztott lelkésze) lelkészek mellett a gyülekezet önkéntesei fogadtak minket egy közös ebédre és beszélgetésre. A gyülekezeti ház kertjének hűvösében a gyülekezet múltjáról, - melynek *Bárczay Gyula* magyar esperes (németül: dekan) volt meghatározó alakja - jelenéről és jövőjéről hallottunk tanulságos beszámolót. Egy bőséges ebéd után Basel nevezetességeihez látogattunk el, ahol idegenvezetőként Ágnes mellett *Meszlényi Ria*, a baseli gyülekezet presbitere is segítségünkre volt.

Kirándulásunk ötödik napján Bernbe látogattunk, ahol *Christian Mühlethaler*, Svájc volt budapesti nagykövete, abban az időben gyülekezetünk aktív tagja, mutatta meg a város nevezetességeit. A Münster tornyából a városon kívül a hegyek látványa is elénk tárult, továbbá az óvárosi séta után a „Medve-gödröket” is megtekinthettük. A délutánt a Genfben történő utazással töltöttük, amely kirándulásunk utolsó állomása volt a hazautazás előtt. Genfben érkezve az esti kellemes időben egyet sétáltunk, majd a genfi tó partján tartottuk meg napi áhítatunkat, ami egyben jó alkalom volt arra, hogy hálával gondoljunk vissza a mögöttünk lévő tartalmas napokra, a találkozásokra, a látottakra.

A hatodik napon, Genfben *Balogh Róbert* fiatal lelkész volt a kalauzunk, aki egy évig tartó genfi tanulmánya alatt a helyi gyülekezet lelkésze is volt. A Reformátorok Falánál megemlékeztünk az ott álló reformátorokról és a reformáció fontos tanairól, majd *Csányi János* színművész előadásában meghallgattuk *Illyés Gyula*: „A reformáció genfi emlékműve előtt” című versét. A történelmi pillanatokot idéző légkört tovább fokoztuk a Szent Péter Katedrális meglátogatásával, amely egykor Kálvin János temploma is volt. A templom csendje és monumentalitása, a hely szellemisége nagyszerű lehetőség volt az áhítatra és elcsendesedésre. Így egy újabb építő alkalmat élhettünk meg az Ige köré ülve, egymás közösségében. Ezután meglátogattuk a Reformáció Múzeumát, amelyben a kezdetektől a jelenkorig láttuk a reformáció bizonyos tárgyi bizonyítékait, a reformátusságnak köszönhető vívmányokat.

Kirándulásunk végén visszaindultunk Németországba, ahol újra Erika vendégei voltunk, majd másnap folytatuk utunkat Budapestre.

Utazásunk során nem csak a gyönyörű svájci városok, történelmük és kultúrájuk megismerésével gazdagodtunk, hanem a testvéri találkozásokkal, ahol ismeretlenekből pillanatok alatt lettünk kedves testvérek. Találkozhattunk svájci és svájci - magyar református testvérekkel, akik befogadtak minket otthonaikba és egymást kölcsönösen szívünkbe fogadtak. Örömmel és hálával gondolunk vissza a gyülekezetekkel való találkozásokra, amelyek a gyülekezeteink közötti jó kapcsolat ápolásának fontos állomásai lehetnek. Reméljük, hogy lesz még gyümölcsöző folytatás.

Kovács Erika Rozália és Dani Eszter

Nemzedékváltás a gyülekezetek élén

Deák Péter (Zürich), illetve *Jónás Bertalan* (Bern) kivételével a többi gyülekezet irányítását új elnök vette át. Hogy testvéreink is megismerhessék őket, hadd mutatkozzanak be a következőkben ők maguk:

Jenei András (Baden): Erdélyben, Nyárádszeredán születtem 1976-ban, ahol nagyapám református lelkész volt és ahol sok időt töltöttem gyermekkoromban. Kolozsváron nőttem fel és itt jártam ki az összes iskolát az óvodától az egyetemig. A Kakasos templomban konfirmáltam és a mai napig ezt a templomot érzem lelki otthonomnak.

Végzettségem szerint matematika tanár vagyok, de röviddel az egyetem elvégzése után, 1999-ben Budapestre kerültem, ahol informatikusként dolgoztam. Itt ismerkedtem meg feleségemmel, *Krisztinával*, akivel 2006-ban házasodtunk össze. Egy

fiúcskánk van, akit ugyancsak Andrásnak hívnak.

Családommal együtt 2010 óta élünk Svájcban. Az első két évet Zürichben töltöttük, azóta pedig Baden-Dättwil-ben dolgozom, továbbra is informatikusként.

Itt Svájcban, az első lakást Rütiben béreltük és az elején ritkán jártunk magyar nyelvű Istentiszteletre. 2012-ben Mellingenbe, majd Wohlenschwilbe költöztünk és azóta rendszeresebben kezdtük a badeni gyülekezeti alkalmakat látogatni.

Nem tudom, meddig leszünk Svájcban, de addig is az a célom, hogy a meglévő badeni közösség megtartása és megerősítése mellett, minél több fiatal, minél több embert találjunk meg és vonjunk be a gyülekezetbe.

A gyülekezeti alkalmak keretén belül nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekekkel való foglalkozásra. Karácsony, Húsvét és Anyák-napján a gyerekeknek lehetősége volt szerepelni. Ebben nagyon nagy segítségünkre van *Domahidi Nelli* és férje *Ferencz Árpád*, akiknek nagyon sokat köszönhetünk!

Természetesen felekezeti hovatartozástól (vagy nem tartozástól) függetlenül, mindenkit szeretettel várunk, aki hosszabb-rövidebb ittléte alatt hiányolja magyar nyelven elhangzó Isten igéjét!

Dr. Dudás Levente (Bázel): Nagyváradon születtem 1976. január 23-án. Édesanyám Dudásné sz. *Tomcsik Ilona*, sporttanár, édesapám *Dudás János* technikai rajzoló. Származásuk miatt mindkettőjük előtt az egyetem kapui zárva maradtak. Alig voltam 10 éves, amikor Svájcba kerültem - pontosabban Bázelbe, ahol anyai nagybátyám, dr. *Tomcsik József* mikrobiológia-professzor élt. Bázelben érettségiztem és ugyanitt végeztem el az orvosi egyetemet is kitűnő eredménnyel. Anyai nagyanyámtól, aki zongoraművész nő volt Nagyenyeden, négy éves koromtól tanultam zongorázni. Számomra a klasszikus zene ma is egy csodálatos lélektudás. Lakásomban házi koncerteket szervezek, jelenleg a bázeli református gyülekezet orgonistája is vagyok.

Fontosnak tartom a családi gyökereket, ezért sok időt fordítottam szerteágazó eredetünk felkutatására. Felmenőinket sikerült egészen a 13. századig követni.

Jelenleg belgyógyász és gerontológus szakorvosként dolgozom egy bázeli magánrendelőben.

A bázeli magyar protestáns gyülekezetbe édesanyámmal együtt már ideérkezésünk óta hűségesen járunk. Amikor *Borsos Elek* volt elnökünk egészségi problémái miatt kénytelen volt visszalépni, akkor Isten iránti szolgálatként én vettem át az elnöki feladatkört.

Kókai Csaba után *Vályi-Nagy Ágnes* református lelkész vette át az istentiszteletek, *Domahidi Nelli* pedig a bibliaórák tartását. Úgy érzem, hogy az utóbbi időben több új testvérrel is gazdagodik gyülekezetünk. Szeretném, ha a bázeli gyülekezethez is több fiatal, kisgyermekes család találná meg az utat.

Szilágyi Szabolcs (Luzern): Lapunk szerkesztője, *Deák Péter* barátom felkért, hogy írjak pár sort gyülekezetünkről, és magamról is. A feladat első részét örömmel vállaltam, de a felkérés második részének teljesítése nagyon nehezemre esik. Mit is írhatnék ebbe a lapba magamról, hiszen ez a történet nem rólam, hanem a szívemnek oly kedves luzerni gyülekezetéről szól.

2015-ben az a megtiszteltetés ért, hogy a luzerni magyar nyelvű protestáns gyülekezet elnökévé választottak. Annak a gyülekezetnek szervezem az életét, amelynek 2008 óta vagyok büszke tagja családommal együtt. Pontosán azóta, amióta Svájcba költöztünk feleségemmel, *Erikával*, illetve az akkor még csak 5 hónapos nagyfiúnkkal, *Marcellal* együtt. Nagyon kedvesen fogadtak minket és sok szeretetet és támaszt kaptunk, ami átsegített minket a kezdeti nehézségeken. A luzerni gyülekezet legidősebb tagjai az 56-os forradalom után

települtek le Svájcban, de olyanok is akadnak szép számmal, akik házasság, vagy egyéb ok miatt lettek "svájcvá" valamikor a 70-es, 80-as, vagy a 90-es években. Gyülekezetünkben a Kárpát-medence valamennyi magyarlakta régiója képviselteti magát. Fontos megemlíteni, hogy nem csak protestánsok, hanem katolikusok is tagjai a gyülekezetünknek, ők is példamutató lelkesedéssel veszik ki részüket a gyülekezeti élet szervezéséből. Büszke vagyok rá, hogy gyülekezetünk ennyire sokszínű és befogadó. **Ami összeköt minket: az Isten szeretete, és az anyanyelvünkön szóló Ige utáni vágyódásunk.** Amikor ide kerültünk, mi voltunk a gyülekezet legfiatalabb tagjai, majd megszületett második gyermekünk, *Lóránd* is 2011-ben. Soha nem felejttem el, hogy mennyire türelmesen tűrte a gyülekezet, hogy nem csak lelkészünk beszél, hanem néha (vagy nem is csak néha) a kicsik is beleszóltak a prédikációba. Azóta már több fiatal család is csatlakozott hozzánk, és örömmel hirdetem, hogy aktív tagjaink száma folyamatosan növekszik, az átlagéletkor pedig csökken.

A jövőt illetően szeretném, ha minél több újonnan érkező magyart sikerülne bevonni a gyülekezeti életbe, hogy tovább gyarapodhassunk és fiatalodhassunk. Fontos, hogy élő közösséget alkossunk, amely Isten ígéjére támaszkodva segíti egymást a beilleszkedésben, de egyúttal a megmaradásban is.

Gombos József (St. Gallen)

vagyok, fizikus. 1978-ban születtem Zilahon, s *Ady Endre* hepehupás vén Szilágysága mindmáig meghatározó eleme az életemnek. Orvosi Fizika szakágon diplomáztam Kolozsváron – optikával, képalkotással és mikrostrukturákkal foglalkozom. A munkám sok vál-

tozást hozott az életünkbe, többek között így kerültünk Svájcba is. Ugyancsak a munkám révén több mint ötven országban jártam már, egy kicsit betekintést nyerve az emberek életébe, kultúrájába és értékrendjébe. Svájc észak-keleti csücskében élünk egy kicsiny falucskában a feleségemmel, *Andreával*, akivel együtt három aranyos gyermekünket neveljük. Tehát mi itt vagyunk ott-hon. Vagy mégsem? Erre a kérdésre keresve a választ találtunk rá előbb a St. Galleni magyarok közösségére, majd a magyar nyelvű protestáns gyülekezetre. Számomra tehát a gyülekezet a hovatartozást, egy kapcsot jelent mindahhoz, ami fontos: a magyarságunkhoz, a kultúránkhöz, a hazánkhöz és Istenhez.

Hálásak vagyunk a helyi gyülekezetnek, hogy befogadtak minket, és *Hieble Erikának*, aki az istentiszteletek szerves részévé tette a gyermekfoglalkozást.

Kicsiny közösségünk 2015-ben választott gyülekezeti elnökké.

Gyülekezeteink életéből

Bázel (Meszlényi Ria)

Az év első istentiszteletén, **2016. január 3-án** ismét sokan gyűltünk össze a Katalin kápolnában, majd szeretvendégség keretében a Hofstube teremben köszöntöttük az Újesztendőt és szívbeli imában kértük Isten áldását gyülekezetünk fejlődésére, gyarapodására az újjászerveződött keretek között.

A Biblia szavait idézve „*Legyen hitetek Istenben*” (Márk 11, 22). Ahogy a továbbiakban Márk evangélista írja: „*és szívében nem kételkedik, hanem hiszi, a mit mond, megtörténik, meglesz néki, a mit mondott*”.

Ezt a félévet a megújult Szövetség tagjaként és új elnökünk, *dr. Dudás Levente* vezetésével kezdtük, akinek *Borsos Elek*, volt főgondnokunk mindenben segítő kezét nyújtott. Így Bázelban a nemzedék- és elnökváltás zökkenőmentesen zajlott.

Istentiszteleteinket minden hónap első és harmadik vasárnapján 10:30 kezdettel a bázeli Székeseegyház (Basler Münster) Katalin kápolnájában (Katharinenkapelle), bibliaóráinkat pedig minden hónap második és negyedik szerdáján, 16 órakor a bázeli Florastr. 12. szám alatt tartottuk. Hálásan köszönjük lelkészeinknek *Vályi-Nagy Ágnes*nek, mindig szívhez szóló, tartalmas prédikációit, és *Domahidi Nelli*nek a bensőséges, magas bibliaórákat, valamint a május és június hónapok istentiszteleti helyettesítéseit. Isten áldja őket szolgálataukért! Két ünnepi alkalommal, húsvétkor és pünkösdkor az úrvacsora sákramentumában is részesültünk.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharcra (2016. március 12-én) és a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából Trianonra (2016. június 4-én) a bázeli és más svájci egyesületekkel közösen emlékeztünk.

2016. március 27-én az ünnepi húsvéti istentisztelet után *Pál László* gyülekezeti tagunkat köszöntöttük 80. születésnapján a Hofstube termében finom falatok mellett. Szívvel kívántunk Lacinak jó egészséget, és ahogyan a széki köszöntőben énekeltük: „Tenéked minden öröm holtig adassék.” Isten vigyázza és kísérelje további életét!

Tolnay István, Nagykaroly - Kertváros református lelkésze és felesége, *Tolnay Adrien*, vallástanár és szociális munkatárs adománygyűjtő körútra indultak Svájcba, amelynek célja a Nagykaroly - Kertvárosban épülő új templom és a Kálvin-központ mihamarabbi befejezése. Első állomásukra **2016. április 17-én**, vasárnap reggel Bázelba érkeztek, a svájci út főszervezőjével *B. Szabó Péterrel* és a zürichi szállást és programot biztosító *Deák Péterrel*. Először istentiszteletünkön vettek részt, majd a székesegyház egyik külön termében került sor a

vetített-képes előadásra, amelyen Tolnay István bemutatta a templomépítés jelenlegi állását és a célt: Isten házának minél előbbi felavatá-

sát. A bázeli gyülekezet felajánlotta az aznapi perselypénzt, amit elnökünk nagylelkűen kiegészített, így összesen 650 frank adományt adtunk át. Vendégeinket *Meszlényi Ria* hívta meg ebédre, ahol *Vályi-Nagy Ágnes, dr. Dudás Levente* is jelen voltak. Végül egy rövid városnézésre is sor került. Hisszük és reméljük, hogy az új nagykarolyi református templom nemsokára felépül!

Május első vasárnapján istentiszteletünk végén *Domahidi Nelli* lelkész szeretetteljes szavakkal és rózsával köszöntötte az Édesanyákat.

2016. május 25-én, szerdán, 16.00 órai kezdettel a szokásos bibliaóra helyett, ökumenikus vallásórát hirdettünk a magyar anyanyelvű bázeli gyermekeknek. A szorgos előkészületek, a szinte minden lehetséges fórumon való hirdetés ellenére, kevesen jöttek el, pedig szerda délutánonként Bázelban nincs tanítás. *Domahidi Nelli* lelképásztor, három gyermek boldog édesanyja, a hátizsákjából elővarázsolt sok kellékkel és kicsinyeknek szóló adaptációban adta elő az Özönvíz bibliai történetét, amit az apróságok nagy izgalommal hallgattak. Azután az ezzel kapcsolatos kérdésekre válaszoltak, rajzoltak és egy éneket is megtanultak. A következő félévben az istentisztelet idejére rendszeres gyermekfoglalkozást szeretnénk indítani.

A Bázelhoz közeli (német) Rheinfeldenben *Némethné László Tünde* lelképásztor asszony (legutóbb Törökbálinton szolgált és jelenleg Németországban tartózkodó) egy magyar nyelvű protestáns közösség szervezésébe kezdett Rheinfeldenben és környékén. Tavaly decemberben *Vályi-Nagy Ágnes* lelképásztor felvette vele a kapcsolatot, majd 2016. február 21-én, vasárnap 15 órakor Rheinfelden-Karsau-ban, az evangélikus Johannes-Gemeinde termében ígét hirdetett, amelyen gyülekezetünk is képviseltette magát. **2016. június 5-én**, vasárnap 15 órára pedig egy kerti találkozóra invitáltak bennünket Rheinfelden-Nollingenbe, a Spielhausba, ahova 11-en mentünk el. Az étlapon kolozsvári káposzta és bográcsban főtt marhapörkölt szerepelt. Igazán örültünk, hogy megismerkedhettünk az ottani magyarokkal és egy kötetlen délutánt tölthettünk együtt. Reméljük, lesz folytatás és a rheinfeldenieket ismét vendégül láthatjuk istentiszteleteinken!

2016. június 25-26 között a Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetségének a Bázél közelében fekvő németországi Schloss Beuggenben szervezett évadzárójára többen is jelentkeztünk.

A *Magyarországi Németajkú Református Gyülekezet* 20 tagja, *Dani Eszter* lelkész vezetésével, 2016. július 3-9 között a reformáció emlékhelyeit kereste fel Svájcban, és közben a svájci magyar gyülekezeteket is meglátogatták. Hozzánk Bázélba **2016. július 6-án**, szerdán délben érkeztek. A Bázél környéki Therwili Protestáns Gyülekezet (Reformierte Kirchgemeinde Oberwil-Therwil-Ettingen) házában ebéddel fogadtuk vendégeinket. Köszönjük *Nicole Häfeli* lelkipásztornak ezt a lehetőséget és a szeretetteljes, önzetlen fogadtatást, továbbá *Daniela Bernoulli* egyházfi (Sigrsitin - részletes beszámolót l. lapunk más helyén) közreműködését.

Ebben a félévben sajnos két tagunktól is örökre búcsút kellett vennünk:

Steppacher Farkas Kinga 2016. május 3-án, bátor hősiességgel viselt betegség után, 43 évesen elhunyt. Temetésére Oberwilben 2016. május 13-án került sor. Istentiszteletünkön különösen imádkoztunk árván maradt kislfia, *Ryan* további életéért.

Ludván Éva gyülekezetünk hűséges tagja 2016. május 20-án türelemmel viselt, hosszan tartó betegség után, otthonában visszaadta lelkét Teremtőjének. Búcsúztatóját lapunk más helyén olvashatjuk.

Mindkét halottunk emlékét szívünkben őrizzük. Isten Veletek!

Istentiszteletek: Münster, Katharinenkapelle, Rittergasse 1

- **Szept. 4.**, vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Szept. 18.**, vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Okt. 2.**, vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Okt. 23.**, vasárnap délután 16:00 óra, Peterskirche: ünnepi istentisztelet az 1956-os forradalom 60. évfordulója alkalmából, szolgál Vályi-Nagy Ágnes
- **Nov. 6.**, vasárnap 10:30, úrvacsorával, Vályi-Nagy Ágnes
- **Nov. 20.**, vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Dec. 4.**, vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Dec. 25.**, vasárnap 10:30, karácsonyi istentisztelet úrvacsorával, Vályi-Nagy Ágnes

Bibliáórák: minden hónap második és negyedik szerdáján, 16:00 órakor, a Florastr. 12 sz. alatt, vezeti Domahidi Nelli

Baden (Domahidi Nelli)

Rövid visszatekintés az elmúlt évre

A badeni protestáns gyülekezet tagságát illetően meglehetősen kicsi, de örömdetes, hogy alkalomról alkalomra új emberekkel is gazdagodhatunk. Külön öröm, hogy a gyülekezet állandó tagjai tartják egymással a

kapcsolatot, és az istentiszteleti alkalmakon kívül is találkoznak, törődnek egymással. Nagy ajándék az is, hogy az istentisztelettel párhuzamosan, gyermekistentisztelet is működik, mert így a gyerekek is a maguk nyelvén és szintjén hallhatják és tanulhatják a bibliai történeteket. Szereplésükkel, versmondásukkal, éneklésükkel gyakran ünnepélyessé teszik az istentiszteleteket.

A gyülekezet énekismerete kissé szegényes. Ezt felismerve *Bruderer Orsolya* magasszintű, pontos énektanítással pótolta a hiányt, a megtanult éneket az következő istentiszteleten már közösen is énekelhettük. Az új évadban reméljük, folytatódik a tanítás-tanulás és bővülni fog a gyülekezet énekismerete is.

Két közös nagyobb körben meghirdetett alkalmunk volt: egy húsvét előtti bibliaóra (luzerniekkel együtt) és a húsvéti istentisztelet, melyet az auensteini templomban tartottunk. Nagyon nagy élmény és áldás volt mindannyiunk számára az együttlét, örültünk, hogy olyan szép számban összegyülekeztünk és közösen ünnepelhettünk.

Hálásak vagyunk Istennek a munkatársakért, a lelkes kis csapatért és reméljük, hogy Isten megáldja azt a szolgálatot, amelyet végezni igyekszünk.

Istentiszteletek: Parkstr /Römerstrasse sarkán

- **Szept. 11.**, vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Okt. 9.**, vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Nov. 13.**, vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Dec. 11.**, vasárnap 16:00, úrvacsorával; Domahidi Nelli

Bern (Mózes Eszter)

2015-ben csatlakoztunk férjemmel és hároméves kislfiammal a Berni Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetéhez. Otthon, Debrecenben egy nagy-létszámú, igen aktív gyülekezethez tartoztunk és bevallom őszintén, Svájcba költözésünkkel voltak aggályaim, hogy egy néhány kisebb gyülekezet működhet-e ugyanolyan jól, mint egy több száz főből álló. Az aggályaim nagyon hamar elmúltak. Egy olyan gyülekezetet találtunk itt, amely szintén nagyon aktív, tagjai pedig hitüket napról napra megélik a legkülönbözőbb formákban.

A lelkészen kívül nem ismertünk senkit sem a gyülekezetben. Nagyon pozitív volt számomra, hogy mindenki nagy szeretettel fogadott és egyből be is fogadott bennünket, így szinte azonnal otthon érezhettük magunkat.

Az istentiszteleteken való részvétel mellett csatlakoztunk a gyülekezet házi-csoportjához is, melyet kéthetente tartunk a *Gajdos* család moosedorfi házában. A csoport a gyülekezet fiatalabb, nagyrészt kisgyermekes tagjaiból áll. Az alkalmak önjáróak, tehát minden házi-csoporton valaki más vállalja az adott témából való felkészülést.

A házi-csoportok elején rendszeresen asztalközösséget is tartunk. A *Gajdos* család minden alkalommal valamilyen finomsággal fogad minket. Ezután tartunk egy rövid dicsőítést, ahol zongorával, gitárral és énekszóval magasztaljuk Istent. Itt még a gyerekek is jelen vannak és rendkívüli lelkesedéssel részesei a dicsőítésnek.

Külön öröm volt számomra már az elején, hogy a gyerekek felügyeletének megszervezése nem jelentett akadályt a házi-csoport látogatásakor. Mi szülők, egymás között osztjuk be hétről hétre a gyermekek vigyázását, így kisgyermekes szülőként is szinte minden alkalommal részt tudunk venni a beszélgetéseken, míg a gyerekek egymás társaságát élvezve egy jól elkülönített helységben játszanak, énekelnek, barkácsolnak, vagy éppen mesét hallgatnak.

Ebben az évben két könyvvel foglalkoztunk. Egyrészt befejeztük a már tavaly elkezdett *Keresztény jellem* című könyvet (*Peter Scazzero* és *Andrea Sterk*), másrészt elkezdtük az *Őszintén Isten előtt* című könyvet (*Bill Hybels*). Mindkét könyv rendkívül gyakorlatias. Egy-egy adott témát jár körbe keresztény szemszögből, a feldolgozást, beszélgetést pedig egy-egy kérdéssor is segíti. *Hybels* arra biztat minket, hogy vizsgáljuk meg életmódunkat, és őszintén ellenőrizzük, hogy Isten megváltoztatta-e életünket a különböző területeken, pl. a családi élet, férfi és női szerepek, házasság vagy a gyermekvállalás területén. Gyakorlati tanácsokkal is el lát minket, hogyan lehetünk hiteles keresztények.

Hálás vagyok, hogy egy olyan házi-csoport tagjai lehetünk, ahol alkalomról alkalomra érezhetjük Isten jelenlétét, beszélgethetünk róla és épülhetünk általa. Hálás vagyok, hogy gyerekeink is ilyen környezetben nőhetnek fel.

2016. augusztus 13-14-én csendeshétvégét tartunk Beatenbergben. A téma: *Gyülekezetépítés* (imádság, szolgálat, evangelizáció), előadók: *Fodorné Ablonczy Margit*, a Dunamelléki Református Egyházkerület Ifjúsági lelkésze és *Fodor Attila* cégvezető.

Istentiszteletek: Antonierhaus, Postgasse 62

- **Aug. 21,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Aug. 28,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Szept. 4,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Szept. 18,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Okt. 23,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Okt. 30,** vasárnap 17:00, Domahidi Nelli
- **Nov. 6,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor

- **Nov. 20,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Nov. 27,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Dec. 4,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Dec. 18,** vasárnap 17:00 a Moosedorf-i templomban, Szedlák Tibor
- **Dec. 25,** vasárnap 17:00, karácsonyi istentisztelet úrvacsorával, Szedlák Tibor

Bibliórák: az Antonierhaus freskótermében este 18.30 órai kezdettel, vezeti Szedlák Tibor:

aug. 17, 24; szept. 7, 14; okt. 19; nov. 9, 23; dec. 7, 14
A közbeeső szerdákön házi-csoportot tartunk külön hirdetés szerint. Érdeklődni lehet *Gajdos Imrénél* gajdosimre@hotmail.com.

Luzern (Szilágyi Szabolcs)

A közös templomi alkalmaink mellett egyéb közös programokat is szervezünk. Ilyen volt legutóbb a Flüeli-Ranft-ba az 56-os magyar forradalom hőseinek állított kereszt megkoszoru-

rúzása, amin gyülekezetünk 26 tagja vett részt. A 2015-16-os évet egy közös grillezéssel zártuk, ahol igyekeztünk kötetlen formában a tagok közti összetartást erősíteni.

Istentiszteletek: Lukas Kirche, Zwingli-terem

- **Aug. 25,** vasárnap 10:30, úrvacsorával, Szedlák Tibor
- **Szept. 25,** vasárnap 10:30, Szedlák Tibor
- **Okt. 23,** vasárnap 10:30, megemlékezés 1956-ról, Szedlák Tibor
- **Dec. 25,** vasárnap 10:30, karácsonyi istentisztelet úrvacsorával, Szedlák Tibor

Bibliórák: a badeni gyülekezettel közösen, vezeti *Domahidi Nelli*. Az időpontokat emailben közöljük testvéreinkkel.

Alkalmainkra szeretettel várunk minden Luzern környékére frissen települő, vagy már régebben itt élő, magyarul beszélő hívő embert, aki anyanyelvén szeretné hallgatni Isten igéjét.

St. Gallen (Csuka Györgyi)

Másfél éve, Svájcba való kiköltözésünk óta vagyunk (férjemmel és kisfiammal) a St. Gallen-i Protestáns Gyülekezet tagjai.

Számunkra ez nem egyszerűen egy lehetőség, hogy havonta egy alkalommal magyar nyelvű istentiszteleten vehessünk részt, hanem sokkal több annál. Szerető, megértő, egymást lelkiekben is támogató és segítő kis közösségre leltünk. Hálásak lehetünk érte Istennek.

Bár létszámunkat tekintve mi vagyunk talán a legkisebb svájci magyar protestáns gyülekezet, istentiszteleti alkalmaink is havi egyre korlátozódnak, ezt mégis ellensúlyozza lelkészsünk, *Hieble Erika* odaadó munkája és a gyülekezet tagjainak elkötelezettsége. Kis közösségünk a bibliai mustármaghoz hasonlóan növekszik, mivel szívvel-lélekkel ápoljuk.

Nagy örömmel nézek szét közöttünk: a biztonságot, nyugalmat nyújtó idősebb tagok mellett egyre több kisgyermek vesz részt szüleivel együtt alkalmainkon. Az óvodás-kisiskolás korosztályt is megszólítja *Erika*, bevonva őket az istentisztelet rendjébe. Életkoruknak megfelelően vállalnak felolvasást, kisebb szerepek eljátszását, amivel ráhangolódhatunk az aznapi prédikációra. Nekem, mint anyukának ez különösen fontos.

Alkalmainkat idéntől egy gyülekezeti tagokból álló kórus is színesíti. A kórus karnagya *Hieble Erika*, tagjai: *Farkas Anna, Gombos Andrea, Gombos József és Bogár István*. A kórust a 12 éves *Bogár Márton* kíséri zongorán. Középkori és modern egyházi, többszólamú kórusműveket és kánonokat énekelnek. A teljesség igénye nélkül említeném a taizé-i énekek közül a *Per Crucem* többszólamú darabot, vagy egy afrikai *Mashiti* című kórusművet. Úgy gondolom, az énekléssel az egyik legerősebb eszközt használjuk, amivel az emberek érzésére lehet hatni. Amikor énekelünk, akkor is Istent dicsőítjük. Isten áldja az énekhar szolgálatát.

Márciusi alkalmunkat a forradalomra való megemlékezésnek versmondással és spontán lelkesedésből fakadó Kossuth-nóták éneklésével zártuk. Megható volt számomra, ahogy a Nemzeti dal hosszú versszakait felállva, kokárdával a mellkasunkon szavaltuk, a gyerekek többsége is kívülről tudta már a verset.

Istentiszteletek után a közösségi teremben összegyűlünk beszélgetni, még egy kicsit egymás társaságát élvezni.

Havonta legalább egyszer a táncos-lábú gyülekezeti tagok moldvai magyar táncházat is tartanak. Ez is összekovácsolja közösségünket.

Számomra 2016 első félévi gyülekezeti életünk megkoronázása a Schloss Beuggen-i találkozó volt. Itt, a test-lelket építő előadások és programok alkalmával megtapasztalhattuk, hogy milyen sok hasonló gondolkodású társunk él Svájcban. Felejthetetlen beszélgetésekben, egymásratalálásokban és élményekben bővelkedett számomra ez a hétvége.

Istentiszteletek: Kirchengemeindehaus, Stephanshorn-str. 25

- **Aug. 28.**, vasárnap 16:00, a helyi gyülekezettel együtt, *Hieble Erika*
- **Szept. 18.**, vasárnap 16:00 *Hieble Erika*
- **Okt. 23.**, vasárnap 16:00, ökumenikus istentisztelet 1956 emlékére, *Hieble Erika*

- **Nov. 20.**, vasárnap 16:00 *Hieble Erika*
- **Dec. 17.**, szombat egész délután, ökumenikus istentisztelet, adventi program a magyar egyesülettel közösen, *Hieble Erika*

Zürich (dr. Michna Krisztina, Deák Péter)

Január 17-én tartottuk gyülekezetünk közgyűlését, ahol a tagdíjak meghatározása mellett szóba került a tagság nyilvántartása is. Ez nem egyszerű feladat, hisz sokszor nem kapunk értesítést a lakcímváltozásokról, több esetben a halálhírről sem. Egy-egy postai levél visszaérkezésekor minden esetben tisztázni kell, hogy az illető elköltözött, visszament Magyarországra, vagy netalán meghalt. Amennyiben a telefonkönyvben új cím szerepel, úgy ezt a címlistában javítottuk. A többi esetben bizony sokkal nehezebb kikutatni, hogy mi történt egy-egy tagunkkal. A közgyűlés elhatározta, hogy a jelenlegi listát több részre osztva megpróbáljuk telefonon elérni tagjainkat és aktualizáljuk adataikat

Január 24-én ismét sor került a Grossmünster, a valdens és a német evangélikus gyülekezettel közösen tartott istentiszteletre. Dr. *Michna Krisztina* a valdens gyülekezet

lelkészevel megosztva hirdette Isten igéjét Márk 2,1-12 alapján. Ugyancsak az ünnepi istentisztelet keretében *Christoph Sigrist* a 121. zsoltár szavaival köszöntötte lelkészsünket, Isten áldását kérve további munkájára, majd a Grossmünster templom egy tetőcserepét adta át neki emlékül.

Az istentiszteleten részt vett a svájci református segítség-szervezet, a HEKS (Hilfswerk der Evangelischen Kirchen der Schweiz) is, amely január 23-án tartotta Zürichben Kelet-európai konferenciáját. A konferencia egyik előadóját, *Fazekas László* felvidéki magyar református püspököt *Gottfried Locher*, az SEK (Schweizerischer Evangelischer Kirchenbund) elnöke köszöntötte és mutatta be. A HEKS élére is új igazgató került az idén *Andreas Kessler* személyében. Reméljük, hogy az eddigi jó magyar kapcsolatok az ő vezetése alatt is megmaradnak.

Március 13-án, a Neumünster templomban tartottunk ökumenikus istentiszteletet *dr. Michna Krisztina* és *Vizauer Ferenc* szolgálatával. Az istentiszteletet követően ünnepi műsorral emlékeztünk az 1948-as szabadságharcra. Az ünnepség díszszónoka *dr. Marinovich Endre* volt, *Antall József* egykori munkatársa és tisztelője. A Golarits István ökumenikus kórus mind az istentiszteleten, mind az ünnepi műsoron fellépett *Domján Réka* vezénylete alatt. Köszönjük értékes hozzájárulásukat.

Orbán Viktor március 15-i üzenetét Nagy István berni nagykövetségünk kedves felesége tolmácsolta a jelenlévőknek.

Április 24: Az istentiszteleten dr. Michna Krisztina és Tolnay István, a Nagykároly - Kertváros lelkésze együtt szolgált. A lelkészcsalád meghívását B.Szabó Péter, a svájci magyar szervezetek nevében kezdeményezte. Nagy elismeréssel tartozunk neki az óriási feladat vállalásáért. A nagykárolyi gyülekezet egy új Calvin-központ építésébe kezdett, amiben a templom is helyet kap. Az anyagiak hiánya miatt a munkálatok akadoztak, így a presbitérium úgy döntött, hogy nyugati gyűjtőkörútra küldi lelkészüket. Bazel után Zürichben tartottunk istentiszteletet, ahol a perselypénzt az épülő templom részére ajánlottuk fel. Az istentiszteleten nem voltunk túl sokan, mégis **800 frankot** tudtunk átadni. Köszönjük testvéreink szolidaritását, segíteni akarását! Reméljük, hogy a nagykárolyi gyülekezet eltökéltsége nemsokára a magyarországi és romániai pályázatok elbírálásánál is több megértésre talál.

Május 15, pünkösd: "Erőt kaptok, amikor eljön hozzatok a Szentlélek és tanúim lesztek a Föld végső határáig." (ApCsel 1,8)

Hálaadással adjuk hírül, hogy pünkösd-i istentiszteletünkön **beiktattuk presbitéri tisztebe Szántó András testvérünket**, aki az igehirdetés után életútjáról mesélt

röviden, majd bizonyosságot tett arról, hogy miért is vállalja ezt a megbízatást. A gyülekezet valamennyi jelenlévő tagja örömmel fogadta őt, majd Isten áldását kértük szolgálatára. Az istentisztelettel párhuzamosan Frohner Mercédesz tartott gyermek-istentiszteletet, s az alkalom végén valamennyien részt vettünk a szeretetvendégségen, melyet Bíró Klára szervezett, és rajta kívül sokan gondoskodtak még finom falatokról. Hálásak vagyunk Istennek az erőért és a gyarapodásért, hiszen mintegy 60-an lehettünk jelen ezen a szép tavaszi napon. Az Ő Lelkével betelve indulunk újra útnak, hogy tanúi lehessünk mindazok között, akikhez elvezet minket.

Az alábbiakban Szántó András megható vallomása: „1959-ben születtem Budapesten. Ott is szereztem gépgyártástechnológusi diplomámat. 30 évesen kerültem egyéni munkavállalóként Németországba. Először egy észak-bajorországi kisvárosban dolgoztam, majd 1997-ben egy müncheni gépipari szoftvereket fejlesztő

cég alkalmazott. A Münchener Magyar nyelvű Református Gyülekezet tagjaként eleinte a gyülekezeti újság szerkesztésében segédkeztem, 2003-tól pedig presbiternek is megválasztottak. 2011-ben költöztem Zürichbe, miután házasságot kötöttem Molnár Tecával. Vele együtt több zürichi magyar közösség munkájában is aktívan részt vállalunk.

Ez volt az egyik oka annak, amiért eleinte nemet mondtam - holott többször is kedvesen megkerestek, hogy legyek Zürichben is a presbitérium tagja. De könnyű volt más kifogásokat is találnom. A megfizető felkérések persze mindig megérintettek, és jónéhány álmatlan éjszakát is okoztak nekem. Egyik ilyen éjszakán jutottak eszembe édesanyám szavai, amikor a müncheni presbitéri felkérésem után tanácsát kértem. „Fiam, tegyél meg minden tőled telhetőt a gyülekezetért!” – mondta akkor nekem. Másnapról már nem a kifogásokat kerestem, hanem az igeneket: mit tudnék tenni a Zürichi Magyar Protestáns Gyülekezetért?

Ezúton is szeretném megköszönni a gyülekezet belém vetett bizalmát és ígérem, hogy minden igyekezetemmel gyülekezetünk építésén, gazdagodásáért fogok dolgozni.”

Istentiszteletek: Helferei Grossmünster; Kirchgasse 13

- **Szept. 11,** vasárnap 16:00 óra, Helferei; dr. Michna Krisztina
- **Szept. 25,** vasárnap 10:00 óra, Kirche Letten, Imfeldstrasse 51, 8037 Zürich.
Közös istentisztelet úrvacsorával a helyi német nyelvű, valamint a magyarországi Göncruszka református gyülekezetével. Szolgál: dr. Michna Krisztina, Elke Rüegger-Haller (előzetes a lap más helyén).
Istentisztelet után közös ebéd, ünnepi együttlét
- **Okt. 23,** vasárnap 15:00 óra, Grossmünster Helferei: ökumenikus istentisztelet a katolikus gyülekezettel közösen, az 1956-os forradalom 60. évfordulója alkalmából. Szolgál dr. Michna Krisztina, Vizauer Ferenc. Istentisztelet után kultúrműsor szintén a nagytemplomban, majd állófogadás a Grossmünster kerengőjében.
- **Nov. 27,** vasárnap 16:00 óra, Helferei, dr. Michna Krisztina
- **Dec. 11,** vasárnap 16:00 óra, Helferei, adventi istentisztelet; dr. Michna Krisztina
- **Dec. 25,** vasárnap 16:00 óra, Helferei, karácsonyi istentisztelet úrvacsorával, Oláh Edina

Bibliáórák: Helferei Grossmünster, Kirchgasse 13, este 19.00 órai kezdettel, vezeti dr. Michna Krisztina

- **Szept. 14, 28; okt. 26; nov. 9, 23; dec. 14**

Capuccino a léleknek - Anya-kör a zürichi gyülekezetben

"Van kedved átjönni hozzám egy capuccino-ra?" Kérdezte egyik édesanya a másiktól, s aztán találkoztak, beszélgettek, együtt imádkoztak. Így indult az Anya-kör januárban, s aztán

elhatároztuk, hogy minden hónapban egyszer találkozni fogunk. Iskolaszünet idején Családi-körre is szívesen kibővítjük ezt az alkalmat, Húsvéthétfőn így kirándultunk együtt a Pizolra.

Mostantól pedig szeretettel adjuk hírül, hogy **havonta egy délelőtt** azok számára tartunk áhítatot, beszélgetős alkalmat, akik az esti bibliaórákon nem tudnak részt

venni. Elsősorban otthon lévő édesanyákat várunk ezekre az alkalmakra, akik addig, amíg a gyermekek óvodában, vagy iskolában vannak, örülnek a másokkal való találkozásnak. Akinek kisebb gyermeke van, természetesen hozhatja magával. Ezeket az alkalmakat háznál tartjuk, mindig másvalakinek az otthonában. Az aktuális alkalomról, helyszínről a gyülekezet facebook oldalán: **Zürichi Magyar Protestáns Gyülekezet**, és a szövetség honlapján: **protestans.ch** lehet tájékozódni.

Legközelebbi alkalmunk Wagenben lesz, 2016. szeptember 5-én 9:00 - 11:00 óráig, ahova szeretettel várunk minden érdeklődőt!

További időpontok a 2016-os év végéig: november 7, december 5.

Vagyis mindig a hónap első hétfőjén 9:00 – 11:00-ig (októberben az őszi szünet miatt nem tartunk.)

Ludván Éva (1940. február 28 – 2016. május 20)

Az első találkozásnál reflexszerűen nyújtom a kezem a jobb keze felé, de ő meglepetésemre a baljával fogadja köszöntésemet. Zavaramat látva elmosolyodik, és csak ennyit mond csendesen: szelűtés. Talán ez az első megnyugtató és felszabadító mosoly az, ami meghatározta pár nap híján hét éves ismeretségünket.

Meglehet, lelkésznek, még egy már nem az illető gyülekezetben szolgáló lelkésznek sem illik valakiről azt mondani, ő lett a hozzám legközelebb álló, legkedvesebb gyülekezeti tagjaink egyike. De talán abban senki sem talál semmi kivétnevalót, ha azt írom, hat éves bázeli szolgálatom alatt őt ismertem meg legjobban, és ő vette a fáradságot, hogy amennyire lehet, engem is megismerjen. Nekem könnyű dolgom volt, hiszen a heti rendszerességgel megtartott bibliaóráinknak hűséges és aktív tagja volt, ahol mindig szívesen szólt hozzá az Igéhez, mondta el véleményét, de ha úgy alakult, mesélt személyes életéről, hitéről, tapasztalatairól is. Biblikus látása és műveltsége folytán bátran rá mertem bízni egy-egy alkalom megtartását, ha nagy ritkán nem tudtam személyesen vezetni azt. Mindig szabódott és ragaszkodott hozzá, hogy adjak kezébe egy vázlatot vezérfonalként, de én biztos voltam benne, hogy anélkül is pompásan megbirkózott volna a feladattal.

Tapasztalatával és bölcsességével mindig a közösséget erősítette akár presbiteri ülésről, választmányi ülésről, vagy a Pünkösdi Találkozók előkészítéséről volt szó. Utóbbiak megtartása majd újra bevezetése mellett harcosan kiállt. Többször is együtt utazhattam vele a holzhauseni nagyheti konferenciára is. Ezekon a találkozásokon sokat mesélt és sokat neveltünk is. Azon ritka emberek közé tartozott, akik nem csak megnevet-

tetni tudnak, de magukon is gyermeki felszabadultsággal tudnak derülni. Így számunkra, akik őt közelebről ismerhettük, életútjának állomásai nem száraz adatok csupán.

Éva 1940. február 28-án született Celldömölkön, szerető evangélikus családban. Pedagógus édesapját korán elveszítette, édesanyja - három bátyjával együtt - nevelte. Iskoláit Nagysimonyiban, Kőszegen, Pécsen végezte, s bár kacérkodott az orvosi egyetemmel, de inkább erős akaratú édesanyja hatására matematika-fizika szakon szerzett tanítói, majd tanári diplomát. A pécsi évekre különösen szívesen emlékezett mindig, talán azért is, mert erre az időre esett az '56-os Forradalom, amely az ő számára is életre szóló élménnyé vált. Különösen az „asszony-tüntetésekről” mesélt mindig nagy beleéléssel és sok érzelemmel. Hat évig Mohácson tanított. Férjhez megy, majd a '68-as csehszlovákiai bevonulást követően felvidéki magyar férje után érkezik Svájcba és Bázelen telepszik meg. Itt neveli fel egyetlen gyermeküket, *Katalint*. A bevezetőben emlegetett betegségét megelőzően egy lányinternátus felügyelőtanárként dolgozott. A német evangélikus és a magyar protestáns gyülekezetnek egyaránt hűséges tagja, egy időben presbiter és választmányi tagja is volt.

Az elmúlt másfél évben egyre ritkábban láttuk, mint később világossá vált, egyre inkább elhatalmasodott rajta a gyilkos kór, amelyet már többszöri sebészi beavatkozással sem tudtak megállítani. Ennek ellenére sem életkedve, sem hite nem hagyta el. Amikor befejeztem gyülekezeti lelkészi szolgálatomat, akkor is fontosnak tartotta a kapcsolattartást. Számon tartott és szívügyének tekintette, hogy találjam meg a helyemet a világban. Utolsó látogatásunk után, melyet *Karsai Vilma* volt bádeni elnökünkkel együtt tettünk nála a kórházban,

még telefonáltunk párszor, mert szeretett volna biztos lenni abban, hogy jó irányba haladnak a dolgaim. A következő találkozásunkat is megbeszéltük, de arra már nem került sor. Május 20-án csendesen elhunyt bázeli otthonában. Búcsúztatása Mohácson, a református temetőben volt június 4-én. Hamvai felett *Némethné Tóth Ildikó* nyug. ev. lelkész hirdette a vigasztalás igéjét Mt.

25, 21 alapján, kiemelve Éva szolgáló szeretetét, a kevésen való hűséges munkáját, a mennyei örömbé vetett, beteljesedett keresztény hitét. „*Ura így szólt hozzám: Jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, jöjj, és osztozz urad örömeiben!*”

Kókai Csaba

Határon inneni és túli gyülekezetek találkozója

Három gyülekezet találkozására kerül sor 2016. szeptember 24-25-én Zürichben. A Zürich-Wipkingeni Református Gyülekezet nevében *Elke Rüegger-Haller* lelkész hívta meg a Zürichi Magyar Protestáns Gyülekezet tagjait erre a szép hétvégére, melyet a Göncruszkai Református Egyházközség tagjainak látogatása tesz még színesebbé.

Göncruszka egy kicsi magyar falu Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Mintegy 650 fő lakja csupán. A szegénységből és a nyomorból kiutat keresve évekkel ezelőtt *Sohajda Levente* református lelkész vezetésével egy méhészetet alakítottak ki és elkezdtek mézet termeszteni. Ma már több országba is exportálják az édes csemegét, s az ebből befolyó pénzből támogatják a „Talentum” tehetséggondozó általános iskola tanulóit. Így nyílik lehetőség arra, hogy ezen a szegény környéken élő kisdíjakok: magyarok, romák és árva vagy gondozott gyerekek közösségben érezhessék magukat, nyelvet tanulhassanak és naponta háromszor élelemhez juthassanak.

A wipkingeni és a göncruszkai gyülekezet évek óta testvérkapcsolatban áll egymással. Sokan kóstolhatták már azt a finom mézet, amelyet a göncruszkaiak készítettek, s szívesen osztanak szét a svájci magyarok

között is. Tiszteletre méltó vállalkozás, hogy a wipkingeni lelkésznek csak azért, hogy a magyar gyülekezet tagjait megérthesse, velük beszélgethessen, megtanult magyarul.

Szeptember végén velük találkozhatunk tehát. **Szombat este 17 órától Kövecs Ágnes zongorista ad jótékonyági koncertet**, s a bevételt a göncruszkai „Talentum” iskola javára fordítják. **Vasárnap 10 órától családi istentiszteleten** ünnepelhetnek együtt kicsik és nagyok, majd részt vehetünk a **szereketven-dégségen**, és a **táncházban** vidám muzsikára járhatjuk a táncot. (A Zürichi Magyar Protestáns Gyülekezet tehát szeptember 25-én közösen ünnepel a fent említett közösségekkel, s a *Helpereiban* nem tart délután külön istentiszteletet, hanem a **Kirche Letten**-be várja híveit délelőtt 10 órától.) Különleges lehetőség ez az alkalom magyarok, svájci magyarok és svájciak találkozására, beszélgetésre, együtt gondolkodásra. Bárcsak sokan ott lennének, szemünk látná a rászorulókat, kezünk segítene, s Isten áldását együtt megtapasztalnánk! ☺ Nagy szeretettel várunk mindenkit!

Helyszín: Kirche Letten, Imfeldstrasse 51. Zürich

dr. Michna Krisztina lelkész

1956 hatvanadik évfordulójára

gyülekezetünk a következő rendezvényekkel emlékezik
2016. október 23-án

Bázel	vasárnap, 16:00 óra, Peterskirche, szolgál <i>Vályi-Nagy Ágnes</i>
Bern	vasárnap 17:00 óra, Antonierhaus, Postgasse 62, szolgál <i>Szedlák Tibor</i>
Luzern	vasárnap 10:30 óra, Lukas-Kirche, szolgál <i>Szedlák Tibor</i>
St.Gallen	vasárnap 16:00 óra, Stephashornstr. 25, ökumenikus istentisztelet, szolgál <i>Hieble Erika</i>
Zürich	vasárnap 15:00 óra, Grossmünster nagytemplom, ökumenikus istentisztelet szolgál <i>dr. Michna Krisztina, Vizauer Ferenc</i>

<i>Új levél</i>	Fontosabb címeink			
A Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek értesítője Megjelenik évente kétszer	Gyülekezeti elnökök: Baden: <i>Jenei András</i> Basel: Dr. Dudás Levente Bern: <i>Jónás Albert</i> Zürich: <i>Deák Péter</i> St. Gallen: <i>Gombos József</i> Luzern: <i>Szilágyi Szabolcs</i>	cím: <i>Dorfstrasse 1d; 5512, Wohlenschwil</i> <i>Pilgerstrasse 2; 4055 Basel</i> <i>Tieracker 15; 3065 Bolligen</i> <i>Bellerivestr. 59; 8008 Zürich</i> <i>Brandgasse 29A; 9452, Hinterforst</i> <i>Rosengartenstr.61; 6280, Hochdorf</i>	telefon: 055 535 39 62 061 261 94 46 031 301 32 46 044 383 85 37 076 491 95 66 079 820 71 50	e-mail: jeneiandras@gmx.net levente@dudas.li albertjonas@gmx.net peterdeaak@gmail.com go_jozsef@yahoo.co.uk szabi.szilagyi@ymail.com
A szerkesztőbizottság tagjai: <i>Deák Péter, Hieble Erika, Meszlényi Ria</i> Honlap: www.protestans.ch				